

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXV. Diœcesanis legibus, non solùm quoad Festa indicta, sed &
quoad jejunia, publicas preces, & similia, Regulares exempti se
conformare tenentur, in omni materia, in qua non sunt exempti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

Victoria, Soto, Maldero, Sylvio, Suarez, & aliis communiùs, ad id teneri jure naturali, ut satis indicant solemnia illa legis naturalis dictamina, à Sapientibus Gentilitatis prolata: *Patere legem quam tulisti*, &c. Et verò ratio naturalis dicit, Legislatorem debere præ cæteris servare ea quæ pertinent ad rectam gubernationem, communeque Reipublicæ bonum. Cùm caput Reipublicæ præ cæteris procurare debeat commune illud bonum, per observantiam legum præscriptarum. Commune etiam Reipublicæ bonum exigit, ne caput inferioribus membris alliget onera, quæ portare nolit, cùm æquè possit; sed in eorum portatione inferioribus collaboret, exemproque præeat. Ut enim sapienter Ambrosius loco citato, *Familia status nutabit, si quod inquiritur in corpore, non inveniat in capite.*

190 Assertam porò obligationem, in materia gravi esse sub mortali, laudati Authores sentiunt. Quia facere contra jus naturale, in materia gravi, æquè mortale est, sicut facere contra jus positivum.

CAPUT XXIV.

Clerici tenentur legibus civilibus, quæ non repugnant sacris Canonibus, nec ecclesiastica immunitati, nec officio clericali. A legibus tamen gabeliarum, tributorum, & vectigalium ipsi & Religiosi sunt exempti.

191 **P**rima pars est extra controversiam. Quia Clerici verè sunt partes & membra Reipublicæ; ergo lege naturali tenentur se conformare suo toti, & collaborare publico Reipublicæ bono, observando leges in commune bonum latas, quæ non repugnant ipsorum statui, cujusmodi sunt leges rerum venalium pretia taxantes, frumenti asportationem inhibentes, &c. Aliàs magnæ perturbationes in Republica orirentur. Ideò Nicolaus I. in epist. ad Michaëlem Imperatorem, dicit, Deum sic divisisse Pontificiam auctoritatem ab Imperiali, ut Christiani Imperatores, pro æterna vita, Pontificibus indigerent; & Pontifices, pro cursu temporalium tantummodò rerum, Imperialibus legibus uterentur. Et Imperator Valentinianus in epist. ad Episcopos Asiae, dicit, probos Episcopos non solum Deo, sed etiam Regum legibus obtemperare.

192 Si tamen Clerici violatores fuerint ejusmodi legum, à Judice Civili puniendi non sunt, sed ab Ecclesiastico, juxta laudabilem illam vocem Constantini Magni ad Episcopos, relatam à Rufino l. 10. histor. c. 2. & à D. Gregorio l. 4. epist. 75. ad Mauritium: *Vos dii estis, à summo Deo constituti: convitiens non est ut homo judicet deos.* Sic proinde legibus civilibus subjiciuntur, quoad vim directivam, ut eis non subjiciantur quoad vim coactivam. Unde Cajus Papa epist. ad

Felicem Episcopum: *Nemo Episcopum, aut reliquos Clericos apud Judicem secularem accusare praesumat.*

Secunda pars est D. Thomæ lect. 1. in cap. 13. ad Rom. ubi loquens de debito vectigalium, dicit, quòd *ab hoc debito liberi sunt Clerici ex privilegio Principum. Quod quidem equitatem naturalem habet. Unde etiam apud Gentiles liberi erant à tribuitis illi qui vacabant rebus divinis. Legitur enim Genes. 47. quòd Joseph subiecit Pharaoni totam terram Aegypti, præter terram Sacerdotum, quæ à Rege tradita fuerat eis: quibus & statuta cibaria ex horreis publicis prebebantur. Et infra dicitur, quòd in universa terra Aegypti quinta pars solvebatur, absque (id est excepta) terrâ sacerdotali, quæ libera ab hac conditione fuit. Et Artaxerxes 1. Esdræ 7. vetuit, ne Sacerdotibus & Levitis vectigalia imponerentur. Et hoc omnino æquum est (prosequitur S. Doctor) quia sicut Reges sollicitudinem habent de bono publico, in rebus temporalibus; ita Ministri Dei in spiritualibus. Et sic per hoc quòd Deo in spiritualibus ministrant, recompensant Regi quòd pro pace eorum laborant.*

Et ideò Constantinus Magnus, in honorem Sacerdotum novæ legis idem sancivit, quòd Artaxerxes supra pro Sacerdotibus veteris legis, ut refert Eusebius l. 1. histor. c. 7. Sicut & Justinianus Imperator L. 2. Codicis L. sancimus. Sed & Concilium Lateranense sub Alexandro III. cap. non omnis de immunit. eccles. & alterum sub Innocentio III. cap. adversus eod. pariter veterunt Ecclesiasticis vectigalia à Laicis imponi. Variis etiam Summorum Pontificum, Imperatorum, Regum, & Principum privilegiis Religiosi, præsertim Mendicantes, exempti sunt à gabellis, & ejusmodi oneribus. Quæ omnia in Curia Bruxellensi, & aliis Belgii Parlamentis placetata sunt. An verò exemptio illa sit de jure divino? affirmant aliqui. Negant Victoria, Sotus, Bannez, Navarrus, Covarruvias, &c. Quia D. Ambrosius in orat. de tradend. basilic. *Si tributum (inquit) petitur, tributum non negatur: agri enim Ecclesie tributum præstant. Et Urbanus Papa can. tributum 23. q. 8. Tributum in are piscis, piscante Petro, inventum est, quia de exterioribus suis Ecclesia tributum reddit.* Et D. Chrysofomus explicans illud Rom. 13. *Ideo & tributa præstatis*, dicit, obedientiam istam injungi quoque Prædicatoribus Evangelicis, & Sacerdotibus, & Monachis. Vide infra c. 41.

CAPUT XXV.

Dioecesis legibus, non solum quoad Festa indicta, sed & quoad jejunia, publicas preces, & familia, Regulares exempti se conformare tenentur, in omni materia, in qua non sunt exempti.

195 **P**robatur, tum quia sunt pars Communitatis legibus istis subjectæ. Pars verò te-

neur se conformare suo toti. Tum quia in istis materiis nullo modo probantur exempti. Non est ergo cur non tenerentur ut ceteri. Maxime cum vix aut ne vix quidem contravenire possint absque scandalo.

196 Et ut non tenerentur vi legum istarum, saltem tenerentur vi legis & aequitatis naturalis, sicut Princeps ad servandas leges à se conditas, licet illis non subiciatur vi ipsarum. Unde assertioni nostrae consentit sapientissimus noster Lezana, licet non consentiant (quoad jejunia) Suarez, Azorius, Rodriguez, &c.

197 Dices 1°. Tridentinum sess. 25. c. 12. tamquam aliquid speciale statuit, Regulares exemptos teneri ad dies Festos, publicandas censuras, &c. supponit ergo non teneri aliis Synodalibus legibus.

Nego consequentiam. Imò ex antecedente inferendum est teneri etiam aliis in materiis, in quibus non magis exempti sunt, quam in materia Festorum.

198 Dices 2°. Regulares exempti sua habent specialia jejunia, Synodalibus frequentiora.

Quid inde? Et nos Carmelitæ reformati nostra habemus specialia jejunia, Synodalibus frequentiora. Nihilominus Constitutiones nostræ 1. p. c. 16. statuunt quòd *Fratres nostri, præter Quadragesimam, aliæque ecclesiastica jejunia, quæ secundum consuetudinem locorum observabunt, &c.*

196 Regulares etiam non exempti, jejuniis Synodalibus adstringuntur, etsi sua habeant specialia jejunia. Servanda itaque ab omnibus præclara Regula, quam Augustinus epist. 54. aliàs 118. ad Januarium tradit ex D. Ambrosio, valetque tam pro intraneis, quam pro peregrinis circa particulares locorum leges: *Quæ per loca terrarum regioneque variantur, sicut est quòd alii jejument Sabbatho, alii verò non.... disciplina nulla est in his melior gravi prudentique Christiano, quam ut eomodo agat, quo agere viderit Ecclesiam ad quamcumque forte devenerit... Consilii de hac re beatissima memoria virum Ambrosium.... & ait mihi: Cum Romam venio, jejuno Sabbatho; cum hic sum, non jejuno. Sic etiam tu, ad quam forte Ecclesiam veneris, morem illius serva, si cuiquam non vis esse scandalo, nec quemquam tibi.... Ego verò de hac sententia etiam atque etiam cogitans, ita semper habui, tamquam eam celesti oraculo susceperim. Similia habentur can. Catholica distinct. 11. & can. sit sancta dist. 12.*

Erravit proinde Cassianus collat. 21. c. 29. & 30. dum dixit, Quadragesimalis jejunii legem Religiosos, & alios viros perfectos non adstringere. Cui mirum est S. Isidorum Hispalensem videri subscripsisse.

CAPUT XXVI.

Peregrini legibus particularibus locorum extraneorum, per quæ transeunt, vincuntur, à patriis interim exempti.

Fundamentum prioris partis est 1°. quia 200 Augustinus 3. confess. 8. sic tradere videtur, dum ait: *Pactum inter se civitatis, aut gentis consuetudine, vel lege firmatum, nullà civis, aut peregrini libidine violatur. Ubi cum eodem tenore de peregrino loquatur, ac de cive, verba ipsius præceptum sonant, non consilium.*

2°. ex regula ab ipso tradita n. 199. atque ex D. Ambrosio desumpta.

3°. quia idem 3. doct. Christ. 12. sic 202 habet: *Quisquis sic eis (rebus prætereuntibus) vitur, ut metas consuetudinis bonorum, inter quos versatur, excedat, flagitiosus est. Eas igitur non excedere, præcepti est, non consilii.*

4°. Dicta illa Sanctorum aded sunt con- 203 formia dictamini naturali, ut videantur explicare jus naturale, vel gentium, quo quilibet transeuntium (partim ob Reipublicæ conservationem, tranquillitatemque, partim ad frænamandam libertatem) obligatur legibus locorum, per quæ transit; sicut obligatur pœnis locorum, in quibus delinquit. Cum utrumque pariter spectet ad utrumque finem proximè dictum.

Itaque peregrini tenentur servare Festa, 204 jejuniaque particularia locorum, per quæ transeunt. Nec incolæ locorum, ubi Tridentinum non viget, clandestinum matrimonium validè contrahunt in loco, ubi Tridentinum viget. Quia (præter ea quæ antè dixi) contrahentes ratione contractus fortiuntur forum in loco ubi contrahunt, cap. ult. de foro competentis.

Si ad ista tenentur peregrini, idem à for- 205 tiori dicendum de vagis, qui nullibi fixum habent domicilium. Alias nullis particularibus legibus tenerentur.

Fundamentum posterioris partis (quam 206 Doctores communiter tradunt contra Rosellam, Sylvestrum, & Paludanum) est 1°. quia in cap. 10. de Constitut. in 6. dicitur: Statuto Episcopi, quo excommunicantur ii, qui furtum committunt, non ligentur illi subditi, qui extra Diocesim furtum committunt.

2°. quia Augustinus epist. 118. c. 2. do- 207 cet, licuisse matri suæ Mediolani non servare sabbathinale jejunium domicilii sui; atque ita sibi à B. Ambrosio responsum.

3°. quia sicut agentia naturalia agere ne- 208 queunt ultra sphaeram suæ activitatis; sic agentia moralia obligare non possunt ultra sphaeram suæ jurisdictionis. Atqui jurisdictio Episcopi Leodiensis v. g. non extenditur ultra Diocesim Leodienem. Ided Leg. ult. ff. de jurisdic. omn. judic. dicitur: *Ex-*